

آمین نامه انضباطی دانشجویان

آئین نامه انضباطی دانشجویان جمهوری اسلامی

مصوب سیصد و پنجاه و هشتمین جلسه مورخ ۷۴/۶/۱۴ شورای عالی

انقلاب فرهنگی (به همراه اصلاحات جلسه شماره ۳۱ / س ۸۱ کمیته

مرکزی انضباطی دانشجویان وزارت علوم تحقیقات و فناوری)

ماده ۱- تعاریف:

الف- منظور از دانشگاه یا مؤسسه، آموزش عالی، دانشگاه‌ها و مؤسسات و مجتمع‌های آموزش عالی و پژوهشی دولتی یا غیردولتی است که طبق مقررات وزارتین فرهنگ و آموزش عالی و بهداشت و درمان و آموزش پزشکی مدرک رسمی بالاتر از دیپلم (ولو به عنوان معادل) صادر می‌کنند که در این آیین‌نامه به آنها دانشگاه اطلاق می‌شود.

ب- دانشجوی داخل، هر فردی است که در یکی از دانشگاه‌ها به صورت حضوری یا غیرحضوری به تحصیل اشتغال داشته باشد که در این آیین‌نامه به آن دانشجو اطلاق می‌شود.

دانشجوی وابسته؛ خارجی؛ زمان تحصیل

• ج - دانشجوی وابسته: به فردی که به عنوان دانشجوی بورسیه یا ارزگیر در یکی از دانشگاه‌های خارج از کشور تحصیل می‌کند، گفته می‌شود.

• د- دانشجوی خارجی: به دانشجوی تبعه کشورهای خارجی گفته می‌شود، که در دانشگاه جمهوری اسلامی ایران تحصیل می‌کند.

• ه- زمان تحصیل: با زمان ثبت‌نام اولیه در دانشگاه آغاز و با اخذ مدرک یا گواهی موقت یا انصراف یا اخراج خاتمه یافته تلقی می‌شود.

ماده ۲- کلیات:

- با توجه به قداست علم و اخلاق و محیط‌های آموزشی و پژوهشی در شرع مبین و حکومت اسلامی و ضرورت دفاع و حراست از حقوق عمومی دانشجویان، دانشجو مکلف و موظف است در طول زمان تحصیل و در هر محیط اعم از دانشگاه و خارج از دانشگاه از ارتکاب هر عمل که خلاف شئون و حیثیات دانشجو اعم از دانشجوی داخل یا وابسته یا خارجی باشد، خودداری کند.
- در غیر این صورت بر اساس مفاد این آیین‌نامه با وی برخورد می‌شود:

ترکیب شرایط اعضاء کمیته بدوی

• ماده ۳- ترکیب اعضاء کمیته انضباطی بدوی دانشگاه و چگونگی انتخاب آنها:

- بر اساس مجوز اصلاح گردید.

• تبصره ۲- کلیه اعضا کمیته انضباطی دانشگاه باید به تقوی، تعهد و استقلال نظر شهرت داشته و متأهل و فاقد سوءسابقه باشند.

غیبت اعضاء

- تبصره ۳: اعضاء بندهای ۲ تا ۶ به مدت دو سال انتخاب می شوند و انتخاب مجدد آنها بلامانع است و ضمناً چنانچه اعضاء فوق در طول سه سال، سه جلسه متوالی یا ۶ جلسه متناوب غیبت غیرموجه داشته یا به هر دلیل امکان حضور در جلسات کمیته انضباطی دانشگاه را به مدت بیش از ۳ ماه نداشته باشند یا در صورت احراز عدم صلاحیت مدیر واحد استانی می تواند به عزل آنها و انتخاب فرد جدید اقدام کند. تشخیص موجه یا غیرموجه بودن غیبت اعضاء به عهده رئیس کمیته است.

- **تبصره ۴:** رئیس کمیته می تواند بنا به صلاحدید از افراد مطلع برای شرکت در جلسات کمیته، بدون داشتن حق رأی دعوت کند.

- **تبصره ۵:** جلسات کمیته با حضور رئیس کمیته و حداقل دو عضو صاحب رأی تشکیل می شود و مصوبات آن با سه رأی موافق قابل اجرا است.

- **تبصره ۶:** احکام کمیته انضباطی بدوی دانشگاه با امضاء **رئیس کمیته بدوی و احکام کمیته انضباطی تجدیدنظر با امضاء دبیر کمیته انضباطی تجدیدنظر** دانشگاه ابلاغ می شود.

ترکیب اعضاء کمیته تجدید نظر

• ماده ۴- ترکیب اعضاء کمیته انضباطی تجدیدنظر دانشگاه:

• بر اساس مجوز اصلاح گردید.

ماده ۵- ترکیب اعضاء کمیته مرکزی انضباطی دانشجویان:

۱- معاون دانشجویی وزارت فرهنگ و آموزش عالی یا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، حسب مورد به عنوان رئیس کمیته.

۲- مسؤؤل دفتر نمایندگی مقام معظم رهبری در یکی از دانشگاهها به انتخاب شورای مرکزی نمایندگان مقام معظم رهبری در دانشگاهها و با حکم رئیس شورای مرکزی نمایندگان مقام معظم رهبری در دانشگاهها.

۳- یک نفر حقوقدان به انتخاب وزیر فرهنگ و آموزش عالی یا وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، حسب مورد.

۴- سرپرست کمیته مرکزی انضباطی دانشجویان بدون حق رأی به عنوان دبیر کمیته

۵- یک نفر از اعضاء هیأت علمی دانشگاهها به انتخاب وزیر فرهنگ و آموزش عالی یا وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی حسب مورد.

۶- یک نفر دانشجو از میان اعضاء کمیته انضباطی دانشگاهها با انتخاب و صدور حکم از سوی وزیر فرهنگ و آموزش عالی.

۷- معاون دانشجویی یکی از دانشگاهها بنا به دعوت دبیر کمیته مرکزی.

تبصره ۱: مدت عضویت اعضاء منتخب ۳ سال و انتخاب مجدد آنها بلامانع است.

تبصره ۲: جلسات کمیته مرکزی انضباطی با حضور ۴ نفر رسمیت می یابد و تصمیمات جلسه با ۳ رأی موافق لازم الاجراء است.

دعوت از افراد مطلع در جلسه

- **تبصره ۳:** کمیته مرکزی انضباطی دانشجویان از نظر تشکیلاتی به وزارت فرهنگ و آموزش عالی یا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی وابسته است و تحت نظر شورای عالی انقلاب فرهنگی فعالیت می کند.
- **تبصره ۴:** رئیس کمیته می تواند بنا به تشخیص و ضرورت امر از افراد مطلع برای شرکت در جلسه کمیته بدون داشتن حق رأی دعوت کند.
- **تبصره ۵:** احکام کمیته مرکزی انضباطی دانشجویان با امضاء دبیر کمیته مرکزی ابلاغ می شود.

حدود اختیارات کمیته

ماده ۶: حدود اختیارات و وظایف کمیته‌های انضباطی دانشگاه و

کمیته مرکزی انضباطی:

الف - رسیدگی به جرایم عمومی دانشجویان (از قبیل تهدید، تطمیع، توهین، ضرب و جرح، جعل، سرقت، رشوه، اختلاس یا قتل)

ب- رسیدگی به تخلفات آموزشی و اداری مانند:

۱/ب: تقلب در امتحان

۲/ب: فرستادن شخص دیگری به جای خود در امتحان یا شرکت به جای دیگری در امتحان

۳/ب: ارتکاب هر عملی از سوی اشخاص حقیقی یا حقوقی که موجب اخلال یا وقفه یا مزاحمت در اجرای برنامه‌های دانشگاه یا خوابگاه شود.

۴/ب: ایراد خسارت به اموال دانشگاه یا بیت‌المال.

ج- تخلفات سیاسی:

۱/ج: دادن اطلاعات خلاف واقع یا کتمان واقعیات از روی عمد نسبت به خود یا گروهک‌های محارب یا مفسد یا افراد وابسته به آنها.

۲/ج: عضویت در گروهک‌های محارب یا مفسد یا ملحد یا هواداری و انجام دادن هر عملی به نفع آنها.

۳/ج: فعالیت و تبلیغ به نفع گروهک‌ها و مکاتب الحادی.

۴/ج: توهین به شعائر اسلامی یا ملی و ارتکاب اعمالی بر ضد نظام جمهوری اسلامی (مانند شعارنویسی، پخش اعلامیه و ...)

۵/ج: ایجاد بلوا و آشوب در محیط دانشگاه.

د- تخلفات اخلاقی:

- ۱/د- استعمال مواد مخدر یا شرب خمر یا قمار یا مداخله در خرید و فروش و توزیع این گونه مواد.
- ۲/د- استفاده از نوارهای ویدیویی یا صوتی یا لوحه‌های رایانه‌ای مستهجن یا مداخله در خرید و فروش، تکثیر، توزیع این گونه وسایل.
- ۳/د- عدم رعایت پوشش اسلامی با استفاده از پوشش یا آرایش مبتذل.
- ۴/د- استفاده یا توزیع یا تکثیر کتب، مجلات، عکس‌های مستهجن و یا آلات لهو و لعب.
- ۵/د- عدم رعایت شئون دانشجویی.
- ۶/د- داشتن رابطه نامشروع.
- ۷/د- تشکیل یا شرکت در جلسات نامشروع.
- ۸/د- انجام عمل منافی عفت.

ماده ۷- تنبیهات:

الف - تنبیهاتی که با حکم کمیته‌های انضباطی دانشگاه یا کمیته مرکزی انضباطی نسبت به دانشجویان می‌تواند اعمال شود.

۱/ الف- احضار و اخطار شفاهی

۲/ الف- اخطار کتبی بدون درج در پرونده دانشجو

۳/ الف- تذکر کتبی و درج در پرونده دانشجو

۴/ الف- توبیخ کتبی و درج در پرونده دانشجو

۵/ الف - دادن نمره ۰/۲۵

۶/ الف- محرومیت از تسهیلات رفاهی دانشگاه (از قبیل وام، خوابگاه و ...)

۷/ الف - دریافت خسارت از دانشجو در مواردی که تخلف، منجر به ایجاد ضرر

و زیان به دانشگاه یا بیت‌المال شده باشد.

۸/ الف - منع موقت از تحصیل تا مدت دو نیمسال تحصیلی (با احتساب یا

بدون احتساب سنوات).

تبصره ۱: در مواردی که کمیته انضباطی بدوی دانشگاه حکم صادر کرده و به آن حکم در موعد مشخص شده در این آیین نامه دانشجو اعتراض کند، تجدیدنظر در حکم صادره به عهده کمیته انضباطی تجدیدنظر دانشگاه خواهد بود.

تبصره ۲: اعمال مجدد مجازات موضوع بند ۸/الف ماده ۷ منوط به تأیید کمیته مرکزی انضباطی خواهد بود.

تنبیهائی که فقط با حکم کمیته مرکزی

اعمال می شود.

ب- تنبیهاتی که فقط با حکم کمیته مرکزی انضباطی نسبت به دانشجویان می‌تواند اعمال شود:

۱/ب: منع موقت از تحصیل تا چهار نیم سال تحصیلی (با احتساب یا بدون احتساب سنوات)

تبصره: چنانچه پس از اجرای حکم کمیته و در طول مدت تحصیل دانشجو، احتساب سنوات محرومیت از تحصیل مانع از فارغ‌التحصیل شدن دانشجو شود و دانشجو متعذر به عذر موجه شود، کمیته مرکزی پس از ارایه دلایل و مدارک تعذر از سوی دانشجو و بررسی، بنا به تشخیص می‌تواند اقدام به تبدیل حکم به عدم احتساب سنوات کند.

۲/ب- تغییر محل تحصیل دانشجو

۳/ب- تبدیل دوره تحصیلی دانشجو از روزانه به شبانه.

۴/ب- اخراج دانشجو از دانشگاه با حفظ حق شرکت مجدد در آزمون ورودی.

۵/ب- محرومیت از تحصیل در کلیه دانشگاه‌ها تا ۵ سال

تبصره ۱:

در موارد ضروری بنا به تشخیص، کمیته انضباطی دانشگاه یا کمیته مرکزی انضباطی می‌تواند حکم به صورت ترکیبی صادر کند. (ترکیبی از ۲ یا چند بند ماده ۷)

مدت زمان مجاز مانعت از ورود دانشجو

تبصره ۲:

رئیس دانشگاه مجاز است تا زمان رسیدگی به پرونده دانشجوی متخلف در کمیته انضباطی دانشگاه از ورود وی به دانشگاه جلوگیری کند مشروط بر اینکه مدت رسیدگی به پرونده دانشجو از یک ماه تجاوز نکند و در مورد پرونده‌هایی که به کمیته مرکزی انضباطی برای رسیدگی و اعلام رأی ارجاع می‌شود، رئیس دانشگاه مجاز است از ورود دانشجو به دانشگاه تا مدت **۲ ماه** جلوگیری کند (در صورت تلاقی ایام ممانعت از ورود دانشجو به دانشگاه با امتحانات پایان نیم‌سال دانشجو می‌تواند با تشخیص رئیس دانشگاه در امتحانات پایان نیم‌سال شرکت کند).

اطلاع به کمیته مرکزی

تبصره ۳:

به منظور ممانعت از اعمال سلیقه‌های متفاوت در دانشگاه‌ها و در موارد تخلف مشابه، کمیته‌های انضباطی دانشگاه‌ها موظفند در خصوص تخلفات مشمول بندهای ۵/ج، ۱/د، ۲/د، ۴/د، ۶/د، ۷/د و ۸/د ماده ۶ آیین‌نامه، ضمن رسیدگی و صدور حکم در محدوده اختیارات، مراتب را برای اطلاع و احیاناً اعلام نظر به کمیته مرکزی انضباطی ارسال کنند.

فعالیت دانشجو در مکانهای خاص

تبصره ۴:

هر گاه دانشجویی در مکان‌هایی به عنوان دانشجو فعالیت داشته باشد (از قبیل سفرهای علمی، محل‌های کارآموزی، خوابگاه و ...) مرتکب عملی شود که بر حسب قوانین کشوری مستوجب کیفر باشد: کمیته انضباطی می‌تواند ضمن رسیدگی به تخلف در حیطه این آیین‌نامه، موارد را برای برخورد در حیطه کاری مراجع ذی صلاحیت به آنها نیز ارجاع دهد.

به هر حال تنها مرجع مجاز دانشگاه به انعکاس تخلف و معرفی دانشجوی خاطی به مراجع قضایی و انتظامی، کمیته انضباطی آن دانشگاه است.

تخلف صورت گرفته خارج از محوطه دانشگاه

تبصره ۵:

هرگاه دانشجویی در خارج از محوطه دانشگاه مرتکب عمل خلافی شود که بنا بر قوانین کشوری مستوجب کیفر باشد، رسیدگی به جرم ارتكابی در چارچوب ضوابط و قوانین کیفری و جزایی در صلاحیت مراجع قضایی است اما کمیته انضباطی می‌تواند به موازات آن حسب ماده ۷ این آیین‌نامه تصمیم‌گیری کند.

تشدید تنبیه

تبصره ۶:

تمرد دانشجو از اجرای احکام و دستوراتی که

کمیته انضباطی صادر می کند یا تکرار تخلف موجب

تشدید تنبیه خواهد شد.

اطلاع به ولی، سرپرست یا همسر

تبصره ۷:

بنا به تشخیص کمیته انضباطی، موارد تخلف می تواند

به ولی یا سرپرست یا همسر دانشجو اطلاع داده شود.

احکام تعلیقی

تبصره ۸: در صورت احتمال تصحیح رفتار و عدم تکرار تخلف، کمیته‌های انضباطی دانشگاه و کمیته مرکزی انضباطی بنا به تشخیص می‌تواند اجرای تمام یا بخشی از حکم را پس از اخذ تعهد به حالت تعلیق در آورند و در صورت تکرار هر نوع تخلف، علاوه بر اعمال مجازات جرم جدید، حکم تعلیقی هم به اجرا در خواهد آمد و استفاده از موضوع این تبصره در طول مدت تحصیل دانشجو فقط **یکبار** مجاز می‌باشد و اعتبار اجرای احکام تعلیقی به شرط عدم تکرار تخلف تا پایان تحصیل دانشجو است،

و در صورت عدم تکرار تخلف در طول مدت تحصیل، سوابق محکومیت از پرونده او خارج خواهد شد. ضمناً این تبصره بر کلیه موارد تخلف موضوع ماده ۶ این آیین نامه شمول دارد الا در این موارد.

اعمال شنیع (زنا و لواط) - سرقت مکرر - استفاده از سلاح - عضویت یا فعالیت در گروهک‌های ملحد، مفسد یا محارب - توزیع مواد مخدر و مشروبات الکلی.

تخلفات دانشجویان مهمان و انتقالی

تبصره ۹:

به تخلفات دانشجویان مهمان و انتقالی، کمیته انضباطی دانشگاهی که تخلف در زمان تحصیل دانشجو در آنجا صورت گرفته است، رسیدگی خواهد کرد و چنانچه در موقع اجرای حکم، دانشجو در آن دانشگاه نباشد، کمیته انضباطی دانشگاهی که محل تحصیل دانشجو است مکلف به اجرای حکم صادره خواهد شد.

ماده ۸: نحوه اعتراض دانشجویی آراء صادر شده:

الف: در مورد احکامی که کمیته انضباطی بدوی دانشگاه صادر می کند (بندهای ۱/الف و ۲/الف - ماده ۷) دانشجو می تواند ظرف مدت ۱۰ روز اداری از تاریخ رویت حکم اولیه، اعتراض خود را به کمیته انضباطی تجدیدنظر دانشگاه ذیربط تسلیم کند تا در آن کمیته تجدیدنظر شود.

تبصره: در مورد احکام بندهای ۱/الف و ۲/الف مرجع تجدیدنظر همان کمیته انضباطی بدوی است و دانشجو باید ظرف مدت ۱۰ روز اداری از تاریخ رویت حکم اولیه، اعتراض خود را به آن کمیته تسلیم کند تا حکم قطعی صادر شود.

ب: در مورد تصمیماتی که کمیته مرکزی انضباطی اتخاذ می کند
(بندهای الف و ب ماده ۷) نحوه و مراحل صدور حکم و اعتراض
دانشجو بدین ترتیب خواهد بود:

- ۱/ب: کمیته مرکزی ابتدا نظر خود را در مورد تنبیه مورد نظر که باید
درباره دانشجو اعمال شود از طریق دانشگاه یا راساً توسط حکم
کتبی (حکم اولیه) به اطلاع وی برساند.
- ۲/ب: دانشجو می تواند ظرف مدت ۲ هفته پس از ابلاغ حکم، دفاعیه
خود را به کمیته مرکزی تسلیم کند. (از طریق کمیته انضباطی
دانشگاه یا مستقیماً به کمیته مرکزی انضباطی با ارسال رونوشت
به کمیته انضباطی دانشگاه)

- ۳/ب : کمیته مرکزی پس از ملاحظه دفاعیه دانشجو، حداکثر ظرف مدت **یک ماه** حکم قطعی را صادر می کند.

- **تبصره ۱-** احکام اولیه صادره از سوی کمیته انضباطی دانشگاه یا

- کمیته مرکزی انضباطی به هر شکل ممکن می باید تا

- یک ماه پس از صدور به دانشجوی متخلف ابلاغ شود.

- **تبصره ۲-** احکام اولیه با رعایت موضوع **تبصره ۱ ماده ۸** تا زمان

- صدور حکم قطعی، لازم الاجراء نیست.

- **تبصره ۳-** در صورتی که دانشجو به دلایل غیرموجه از اعلام رؤیت

- حکم اولیه استنکاف کند حق اعتراض از وی سلب خواهد

- شد. (مرجع تشخیص غیر موجه بودن، کمیته انضباطی

- است).

- **ماده ۹:** کلیه کمیته‌های انضباطی دانشگاه‌ها موظفند با کمیته مرکزی انضباطی در ارسال پرونده و یا موارد درخواستی دیگر همکاری کنند و احکام صادره از سوی کمیته مرکزی انضباطی را اجراء کنند.

- **ماده ۱۰:** رئیس دانشگاه مسئول نظارت بر حسن اجرای کلیه مسایل به این آیین‌نامه در دانشگاه است.

- **ماده ۱۱:** مرجع رسیدگی بدوی و نهایی به تخلفات دانشجویان وابسته، کمیته مرکزی انضباطی دانشجویان است.

• ماده ۱۲:

• در صورتی که مراجع امنیتی یا قضایی تشخیص به صلاحیت یا عدم صلاحیت تحصیل دانشجویی بدهند، باید مراتب را کتباً با ذکر نوع و میزان تخلف به کمیته مرکزی انضباطی ارسال کنند تا کمیته مرکزی انضباطی بر اساس موارد ارایه شده، در خصوص ادامه یا عدم ادامه یا چگونگی تحصیل دانشجو تصمیم‌گیری کند. به هر حال مرجع تشخیص صلاحیت یا عدم صلاحیت تحصیل دانشجویان کمیته مرکزی انضباطی است.

• تبصره ۱:

- دانشکده‌های وابسته به دانشگاه‌های جامع و دانشکده‌های اقماری سایر دانشگاه‌ها، مجاز به تشکیل کمیته انضباطی‌اند و وابستگی آنها به کمیته مرکزی انضباطی از طریق کمیته انضباطی دانشگاه است. مرجع تشخیص ضرورت تشکیل کمیته انضباطی در این گونه دانشکده‌ها کمیته انضباطی تجدیدنظر دانشگاه است و صدور مجوز به عهده کمیته مرکزی انضباطی است و ترکیب اعضاء کمیته‌های انضباطی این گونه دانشکده‌ها حسب مورد با پیشنهاد رئیس دانشگاه و تأیید کمیته مرکزی انضباطی انتخاب می‌شوند.

تخلفات دانشجویان وابسته به نیروهای مسلح

- تبصره ۲: دانشگاه‌های وابسته به نیروهای مسلح کلیه تخلفات دانشجویان عضو نیروهای مسلح خود را وفق آیین‌نامه انضباطی نیروهای مسلح مصوب مقام معظم رهبری و فرماندهی معظم کل قوا رسیدگی خواهند کرد و در صورت محرومیت دایم دانشجو از ادامه تحصیل، مراتب را به کمیته مرکزی انضباطی احاله می‌کند.

ادامه تحصیل این دانشجو در دانشگاه‌های غیر وابسته به نیروهای مسلح پس از تأیید صلاحیت ادامه تحصیل در کمیته مرکزی انضباطی، بر اساس ضوابط سازمان سنجش خواهد بود.

تبصره ۲: در صورت وصول گزارش، کمیته مرکزی انضباطی ابتدائاً بنا به تشخیص می‌تواند به تخلفات دانشجویان رسیدگی کند.

ماده ۱۳: شیوه‌نامه اجرایی این آئین‌نامه در ظرف مدت یک‌ماه پس از تصویب در شورای عالی انقلاب فرهنگی توسط وزارتین فرهنگ و آموزش عالی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهیه و برای اجراء به کلیه دانشگاه‌ها ابلاغ خواهد شد.

ماده ۱۴: این آئین‌نامه در ۱۴ ماده و ۵۴ بند و ۳۰ تبصره در جلسه مورخ ۷۴/۶/۱۴ شورای عالی انقلاب فرهنگی تصویب شد و از تاریخ تصویب لازم‌الاجرا است و کلیه آئین‌نامه و بخشنامه‌های مغایر با این آئین‌نامه فاقد اعتبار است.